

Prostorové a provozní požadavky

**na poskytování služby péče o dítě v SOUSEDSKÉ dětské skupině dle Zákona č. 247/2014 Sb.
a prováděcí Vyhlášky č. 350/2021 Sb.**

30. 4. 2025

Mgr. Jiřina Chlebovská

Právní předpisy

Zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině

Vyhláška č. 350/2021 Sb. o provedení zákona o DS

dále předpisy v gesci jiných resortů, zejména

Stavební předpisy (stavební zákon, vyhláška o požadavcích na výstavbu)

Zákon o požární ochraně, Vyhláška o technických podmínkách požární ochrany staveb (23/2008 Sb.)

Zákon o ochraně veřejného zdraví

Co je SOUSEDSKÁ dětská skupina

Typ dětské skupiny (pokud v předpisu není uvedeno, že se SDS netýká, nebo je zvláštní úprava, platí to samé, co pro DS).

Poskytovatelem je fyzická osoba – sama pečuje o maximálně 4 děti (včetně vlastních), dalšího zaměstnance mít může, není to pravděpodobné (všechny povinnosti zaměstnavatele; rozpočet).

Službu je možné poskytovat:

1. v obydlí poskytovatele
2. v jiných vhodných prostorách

Malá dětská skupina, méně formální prostředí i vztahy mezi poskytovatelem a rodičem, snazší adaptace pro děti.

- menší míra kontroly ze strany orgánů veřejné moci (*není státní zdravotní dozor; nejsou stanoveny hygienické požadavky*)
- vyšší míra kontroly z hlediska bezpečnosti (*bezúhonnost, spolehlivost, prevence úrazu*)

Kontrola ze strany Úřadu práce x rodiče

- splnění základních požadavků před udělením oprávnění
- v průběhu poskytování služby (zákonné povinnosti, standardy kvality péče, nárok na poskytnutý příspěvek)
- pokud poskytovatel neumožní kontrolu ze strany ÚP, bude zrušeno oprávnění
- **rodič** – má právo a povinnost důkladně se seznámit s podmínkami služby, předpisy dávají obecnější mantinely. Je na rodiči, zda si takovou službu vybere. V průběhu poskytování služby během provozní doby má rodič právo vstoupit do prostor (s ohledem na potřeby dětí).

Požadavky požární ochrany

- požadavky požární ochrany (jednak požadavky, které platí pro běžné fyzické osoby v bytech, rodinných domech, např. revize komínu, kotle apod., dále požadavky pro DS: pokud ve stavbě (adresní místo) bude max. 6 dětí, platí mírnější požadavky
- *Prostor, v němž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, s výjimkou hygienického zařízení, a navazující nechráněná úniková cesta musí být vybaveny **zařízením autonomní detekce a signalizace nebo stejně účinným zařízením.***
- *Prostor, v němž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, musí být vybaven alespoň 1 přenosným hasicím přístrojem s hasicí schopností nejméně 21A.*

než pro stavby, ve kterých je více dětí:

- *musí být vždy doklad zpracovaný autorizovanou osobou pro požární bezpečnost staveb, hořlavost materiálů, max. 2. nadzemní podlaží...*

Vyhláška č. 350/2021 Sb.,

o provedení některých ustanovení zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině
a o změně souvisejících zákonů

- Standardy kvality péče (*§ 1 a Příloha č. 1, s prostorovými a provozními požadavky souvisí oblast provozního zabezpečení*)
- Provozní podmínky a hygienické požadavky na prostory a provoz dětské skupiny do 12 dětí § 2 - 6 netýkají se SDS, kontroluje KHS)
- Rozsah úklidu prostor dětské skupiny po ukončení jiných činností (§ 7 netýká se SDS v obydlí poskytovatele; týká se SDS v jiných vhodných prostorách)
- Provozní a prostorové podmínky sousedské dětské skupiny (§ 7a a § 7b)
- Výživové normy pro děti od 1 roku věku do 3 let věku (§ 8 a Příloha č. 2, netýká se SDS, kde stravu poskytuje vždy rodič; DS pouze v případě čerpání normativu na výdaje spojené se stravováním dětí; od 1.9.2025 novelizace)

§ 7 vyhlášky č. 350/2021 Sb.,

Rozsah úklidu prostor dětské skupiny po ukončení jiných činností v SDS mimo obydlí poskytovatele

(1) Jsou-li prostory, které jsou určeny k poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, mimo provozní dobu dětské skupiny užívány k jiným činnostem, poskytovatel ihned po ukončení těchto jiných činností zajistí úklid prostor dětské skupiny

a) setřením všech podlah a povrchů na vlhko, podle potřeby s následnou povrchovou dezinfekcí, u koberců vyčištěním vysavačem,

b) vynesemím odpadků,

c) umytím umyvadel, záchodů a dětských nočníků za použití čisticích prostředků s následnou dezinfekcí,

d) vyvětráním prostor.

(2) Nezamezí-li poskytovatel v době, kdy jsou prostory pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině využívány k jiným činnostem, než je poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, používání vlastních látkových ručníků dětí, které navštěvují dětskou skupinu, je poskytovatel povinen zajistit výměnu látkových ručníků ihned po skončení této činnosti.

Prostorové požadavky (obecně)

- **byt, obytná, pobytová místnost** (*soulad se stavebními předpisy*)
- může provozovat jen 1 sousedskou DS; nesmí sdílet prostory s jinou DS
- v žádosti o udělení oprávnění uvede, zda se jedná o obydlí poskytovatele nebo o jiné vhodné prostory
- k poskytování služby může sloužit pouze část obydlí, část zůstane soukromou (zásadní pro posouzení prostor).
- v obydlí poskytovatele se mohou vyskytovat další osoby, které zde bydlí (uvede se v žádosti)
- v „jiných vhodných prostorách“ nesmí v provozní době probíhat jiné aktivity, tj. nelze např. poskytovat službu v obydlí jiné osoby než je poskytovatel.
- Po schválení a udělení oprávnění povinnost oznamovat změny.

Posouzení prostorových a provozních požadavků

- Odborný pracovník Úřadu práce po podání žádosti o udělení oprávnění k poskytování služby péče o dítě v susedské dětské skupině domluví s žadatelem termín místního šetření pro posouzení prostorových a provozních podmínek
- Na základě tohoto posouzení může vyzvat žadatele k nezbytným úpravám prostor ve lhůtě 180 dní. Po dobu běhu lhůty pro provedení úprav neběží lhůta pro vydání rozhodnutí podle správního řádu.

Je možné, že bude nezbytné opětovné šetření, nebo žadatel doloží např. popisem a fotodokumentací, že nezbytné úpravy byly provedeny.

- Pokud žadatel neumožní místní šetření, nebude posouzení provedeno a žádost o udělení oprávnění bude zamítnuta, stejně jako když nebudou splněny prostorové a provozní požadavky, resp. nebudou provedeny potřebné úpravy. Žadatel může podat odvolání k MPSV.

Provozní a prostorové podmínky SDS

Je trendem opouštět měřitelná kritéria (také v hygienických požadavcích na prostory a provoz), ponechat více prostoru poskytovateli a rodičům.

Zájemce o SDS si musí promyslet, jak bude péči v daném prostoru organizovat, co nejvěrněji představit službu rodičům, kteří si ji takto pro své dítě vyberou. (Přemýšlet o provozu také s ohledem na vlastní dítě).

Možnost vzdělávacích kurzů: [Přihlásit se na stránky | MPSV E-learning](#)

Zásadní je otázka bezpečnosti, tj. tak, jak jsou prostory a provoz při místním šetření představeny (předpoklad věku dětí). Zásadní rizika musí být odstraněna, žadatel může být dále upozorněn na potřebu eliminace provozních rizik v konkrétním prostředí.

Podmínky budou velmi individuální, také posouzení bude individuální. Zajištění bezpečnosti je vždy odpovědností poskytovatele.

Úřad práce neručí za bezpečnost dětí.

Provozní a prostorové podmínky sousedské dětské skupiny

- Je-li služba péče o dítě v sousedské dětské skupině poskytována v obydlí poskytovatele, může poskytovatel stanovit, které prostory jsou určeny pro pobyt dětí v sousedské dětské skupině a které jsou soukromým prostorem poskytovatele.

(sdělí, které prostory budou využívány k poskytování služby – tyto části obydlí jsou posuzovány, do soukromých částí pak rodiče, děti, ani zaměstnanci ÚP nevstupují; není povinnost vyčlenit soukromé prostory = je možné službu poskytovat v celém obydlí)

- Rodiči, kterému je poskytována služba péče o dítě v sousedské dětské skupině, umožní poskytovatel v provozní době sousedské dětské skupiny vstup do prostor určených pro pobyt dětí. Poskytovatel je oprávněn uložit rodiči omezující podmínky, aby nebyly narušeny potřeby přítomných dětí.

(rodič má zásadní roli v kontrole dohodnutých pravidel = „pootevřené dveře“ služby „za zavřenými dveřmi“. Transparentnost, co nejpodrobnější seznámení s podmínkami služby, je v zájmu poskytovatele. Nastavení je mezi poskytovatelem a rodičem, **ÚP do tohoto vztahu nevstupuje.**

Provozní a prostorové podmínky SDS sociální zařízení

- Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině zajistí hygienické zařízení vybavené záchodovou mísou napojenou na přívod tekoucí pitné nebo užitkové vody a umyvadlem a sprchou napojenými na přívod tekoucí pitné a teplé vody.

Běžné vybavení, studená voda je pitná voda, splachovací záchod, zde voda nemusí být pitná, sprcha pro umytí dítěte v případě většího znečištění, nemusí být oddělená, nemusí se jednat o sprchový box. Pečující osoba nemusí mít samostatné sociální zařízení, nemusí být malé záchodky a umyvadla.

Provozní otázky: Kde se budou děti mýt? Jak je místo vzdáleno od pobytové místnosti? Musí být zajištěn stálý dohled nad dětmi. Dostatek prostoru pro 4 děti? – vyhodnotit rizika.

Jaké je další vybavení? Nočníky, redukce (sedátko) na WC, přebalovací pult? Stupátko k umyvadlu? (není stanoveno předpisem, vybavení je v kompetenci poskytovatele)

V obydlí může koupelnu a WC sdílet rodina poskytovatele. V jiných prostorách sdílet nelze (prostory nesmí být sdíleny s jinou DS, v provozní době nesmí probíhat jiné činnosti, tj. nelze sdílet např. 1 WC na patře pro zaměstnance kanceláří, kdy v jedné z kanceláří by měla být SDS).

Provozní a prostorové podmínky SDS

odkládání oděvu a obuvi dětí, úklid

- Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině vyčlení prostor pro odkládání oděvu a obuvi dětí.

Nemusí být samostatná šatna. Provozní otázky: kde se budou děti převlékat? (4 děti a 4 dospělí ráno, odpoledne),

Jak se bude organizovat převlékání na procházku? v zimě více oblečení, bot, náhradní oblečení, které budou rodiče nechávat dítěti. Umožníme dětem při převlékání samostatnost? Možnost posazení židličky? Věšáčky v jejich dosahu?

- Prostory určené pro pobyt dětí při poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině musí být udržovány v čistém a nepoškozeném stavu.

Provádění provozního úklidu, čisté prostředí. Není vykonáván státní zdravotní dozor, není stanovena a kontrolována povinná frekvence úklidu (rodič má právo do prostor vstoupit).

Provozní a prostorové podmínky SDS

vzhledem k činnostem

- Prostory musí poskytovat dostatek místa pro volné hry dětí,

Provozně: kde si budou děti hrát? Dříve bylo ve vyhlášce minimálně 3 m² na dítě, to stanoveno není. Nutné je mít v prostoru část nezastavěné plochy, malé děti potřebují pro volnou hru prostor na zemi (koberec).

- dostatek místa pro odpočinek dětí,

Kde a jak budou děti odpočívat? O jak staré děti je předpokládána péče? Není stanovena povinnost postýlek/lehátek, je možné po dohodě s rodiči využít např. vlastní kočárek. Hygienické požadavky v DS stanoví, že děti lůžkoviny nesdílejí, je zajištěno provětrání, pro SDS tyto požadavky nejsou povinné, ale je doporučeno se jimi řídit. Kde a jak často se budou lůžkoviny prát? Nebo budou rodiče donášet vlastní a prát sami? (není stanovena povinnost)

- dostatek místa pro osobní hygienu,

Provozní otázky u sociální zařízení. Jak budou řešeny hygienické pomůcky? Budou si rodiče donášet sami? Bude k dispozici přebalovací pult?

Provozní a prostorové podmínky SDS

vzhledem k činnostem

- dostatek místa pro tělesná cvičení.

Provozně: kde budeme s dětmi cvičit? Děti potřebují pohyb – část nezastavěného prostoru + venkovní prostředí.

- Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině zajistí možnost pobytu dětí ve venkovním prostředí.

Vlastní zahrada výhodou, ale možné je veřejné hřiště, louka, les, park – v docházkové vzdálenosti. Jak bude organizačně zajištěno v případě vyššího nadzemního podlaží – je reálné s dětmi každý den scházet dolů a nahoru? Jak to bude bezpečně provedeno? (madlo u zábradlí pro děti). Zahrada skýtá četná rizika (bazén, ostré předměty, jedovaté keře...). Pobyt ve venkovním prostředí by měl být umožněn v co největším rozsahu, nejen procházka, ale i možnost volného pobíhání, volné i (částečně) organizované hry – každý den.

Jak bude zajištěno uzamčení dveří, aby děti nemohly samy opustit prostory SDS? Jak bude zajištěno přicházení rodičů (otevírání a zároveň zajištění dohledu nad již přítomnými dětmi?)

Provozní a prostorové podmínky SDS

vzhledem k činnostem - stravování

- Prostory musí poskytovat dostatek místa pro zajištění stravování

Kde budou děti jíst? Malý stoleček se židličkami? (vhodná velikost vzhledem k velikosti dětí)
Nebo „rostoucí“ židle u velkého stolu? (stolování patří do kulturních, hygienických a sociálních návyků).

Organizačně: Kde se bude uchovávat jídlo od rodičů? Zvláštní lednice (rodina) nebo box v lednici (sama pečující osoba, jiné prostory)? Kde se bude strava ohřívat a kde podávat?

Jak bude organizačně zajištěno – bezpečnost dětí a stálý dohled.

Jak bude řešeno, když by strava připravená rodičem nebyla bezpečná (např. viditelná plíseň, střep, prošlý mléčný výrobek ...)

Doporučeno zúčastnit se semináře o správné hygienické praxi v zařízeních pro děti. SDS je specifické, budou upraveny metodické materiály ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví.

Provozní a prostorové podmínky SDS

vzhledem k činnostem – podnětné prostředí

- Vybavení prostor určených pro pobyt dětí při poskytování služby péče o dítě v sousedské dětské skupině musí odpovídat věku, potřebám a počtu dětí a zajišťovat podnětné prostředí pro potřeby dětí, jejich výchovu, rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků.

Jak staré budou děti v péči (6 měsíců až zahájení povinné šk. docházky) - poskytovatel vymezí ve vnitřních pravidlech (možné je homogenní i heterogenní složení skupiny. Když je dítě 6 -12 měsíců, pak všechny děti mladší 4 let.) Jaké budeme potřebovat vybavení pro zajištění činností v rámci plánu výchovy a péče? Hračky, knížky, pomůcky. Kde budou ukládány. Drobné předměty? Pozor na magnety u malých dětí)

V rámci posouzení prostor nebude ÚP předkládána dokumentace jako Plán výchovy a péče, vnitřní pravidla, to je v kompetenci poskytovatele. Před zahájením péče nemusí mít ještě nakoupený veškerý materiál. Je však potřeba vědět, jaké činnosti budeme provádět a kde v rámci daných prostor. Jak bude organizačně zajištěna péče v případě různě starých dětí....

V průběhu poskytování služby bude kontrolováno v rámci standardů kvality.

Bezpečné prostředí SDS

Poskytovatel služby péče o dítě v sousedské dětské skupině provede opatření k zajištění bezpečí a ochrany dětí, zejména

- a) opatří topná tělesa v dosahu dětí bezpečnostními kryty na radiátory, pokud mají ostré hrany nebo dosahují teploty vyšší než 45 °C,

Zajistit zábranou, aby se děti nemohly o topení uhodit, popřípadě popálit (batole stoupající si a hledající oporu.)

- b) zabezpečí elektrické zásuvky v dosahu dětí proti úrazu elektrickým proudem,

Záslepky, novější typy zásuvek jsou již bezpečnostní. Elektronická zařízení a kabely: umístit tak, aby k nim děti neměly přístup a tahem na sebe zařízení nepřevrhly

- c) zakryje ostré rohy a hrany nábytku, které by mohly způsobit poranění dětí, Silikonové, gumové krytky rohů, silikonové pásky k ochraně ostrých hran...

Bezpečné prostředí SDS

d) zabezpečí schodiště a další prostory, ze kterých hrozí pád do volné hloubky, prostředky ochrany proti pádu,

Nejen schody, ale i balkóny, terasy... u schodů bezpečnostní zábrany, zábradlí po celé délce, madlo dostatečně nízko pro dítě. Zábradlí by mělo mít mezery menší než cca 12 cm – nesmí se tam vejít hlavička. Ne horizontální výplň („žebřík“). Hrozí-li propadnutí dítěte mezi jednotlivými schodnicemi, je třeba je doplnit o dětské lišty. Schody by měly mít protiskluzovou povrchovou úpravu.

e) odstraní z dosahu dětí nebezpečné látky a chemikálie, toxické rostliny nebo potraviny, zápalky, zapalovače a drobné předměty,

Pokojevé rostliny jedovaté a nebezpečné Rostliny odstranit.

Provozní požadavky – nenechávat čisticí prostředky pod dřezem či jinde v dosahu dítěte, a to včetně tablet do myčky! Neuchovávat čisticí prostředky a jiné chemikálie v lahvích od pití, zvláště ne s dětskými obrázky. Pozor na odkládání kabelky s léky a jinými drobnými předměty.

Zavedení pravidel k donášení hraček z domova drobné předměty umístit z dosahu malých dětí jako prevenci proti vdechnutí, polknutí, vsunutí do ucha, nosu a zvláštní pozornost věnovat drobným volným magnetům, ty v dosahu dětí mladších 3 let nikdy nepoužívat

Bezpečné prostředí SDS

f) zajistí, aby se v prostoru nevyskytovaly předměty, které by mohly děti ohrozit svým pádem nebo pohybem,

Nestabilní nábytek se zadní stěnou nebo nástavbou jako např. dětská kuchyňka, šatní nábytek, na který by děti mohly vylézt: ukotvit ke stěně jako prevenci proti převrácení

těžké předměty nad hlavou dětí (dřevěná auta, těžké police) odstranit, Nepoužívat ubrusy.

g) jsou-li v prostorách sousedské dětské skupiny přístupných dětem chována zvířata, zajistí, aby přítomnost zvířete dítě neohrozila.

Nutno projednat s rodiči, pozor také na alergie. Zvíře potřebuje bezpečný prostor, kde si může odpočinout bez dětí. (péče o zvířata, povinné očkování atd. není řešeno v zákoně o DS, ale zákoně o veterinární péči – odpovědnosti poskytovatele, ÚP nemá v kompetenci.)

Zákaz kouření a zákaz používání elektronických cigaret v prostorách SDS

vyplývá z § 8 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.

Bezpečné prostředí SDS

další příklady v metodice – doporučení - ke standardům kvality péče

- tvrdá a studená dlažba (podlaha je přirozeným prostředím batolat, kde si nejvíce hrají a pohybují se): pokrýt kobercem proti možnému zranění při pádu a proti nachlazení
- zvedající se rohy koberců nebo koberečky bez protiskluzových podložek: zajistit proti zakopnutí nebo uklouznutí nejen dětí, ale také pečujících osob či dalších dospělých, při pádu by mohli zranit sebe i děti
- dětem dostupné skleněné plochy: chránit bezpečnostním sklem nebo ochrannou fólií
- nebezpečné překážky v dráze, kde děti běžně běhají (vysavač): uklidit vždy na místo
- rozbité hračky: odstranit, o jejich hrany se děti mohou zranit, jejich uvolněné části mohou spolknout

Bezpečné prostředí SDS

příklady v metodice – doporučení - ke standardům kvality péče

- nepřizpůsobená velikost židliček a stolků vzrůstu dětí (nepodporuje zdravé sezení a ohrožuje malé děti bez opory nohama o zem pádem): zajištění vhodné velikosti (např. stolky s nastavnými nožičkami).
- nezajištěná vodní plocha (zahradní bazén): oplotit vodní plochy, u přístupného bazénu (i u malého nafukovacího) je potřeba děti neustále hlídat, mít hladinový hlásič, pevný a zamčený kryt bazénu, naučit děti co nejdříve plavat (tonoucí dítě nekřičí, nikdo ho neuslyší; v sudu také hrozí utonutí, a to i poměrně velkým dítětem, kdy ani schopnost plavat neumožní dítěti se otočit; také pozor na kruhy a rukávky, z kterých děti snadno vyklouznou)
- zahradní hadice ve slunných dnech: odpustit nejdříve horkou vodu mimo dosah dětí

Bezpečné prostředí SDS

Nikdy se nepodaří předejít všem úrazům.

Dítě, které se učí chodit, si určitě někdy koleno rozbije.

Musíme ale minimalizovat rizika těžkých úrazů.

Vypadne-li malé dítě z otevřeného okna nebo nepozorovaně spadne do zahradního bazénu, je pozdě cokoliv měnit.

Děkuji za pozornost